บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพเป็นเสมือนสินค้าหนึ่งที่ถูกนำเสนอให้ผู้บริโภค โดยเฉพาะชาวต่างประเทศหันมาสนใจสินค้านี้ เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพ โดยทางการแพทย์ เช่น การตรวจร่างกายและรักษาโรคด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย การรักษาตา การทำฟัน การผ่าตัดอื่น ๆ รวมทั้งการเสริมความงาม เป็นต้น ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งประโยชน์ต่อการรักษาสุขภาพของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ สถานที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพ ประเภทนี้จะเป็นโรงพยาบาลที่มีศักยภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ สถานบริการบางแห่งมีบริการที่เป็นสากล สามารถรองรับและให้บริการชาวต่างชาติจากหลากหลายประเทศ ซึ่งนอกเหนือจากมาตรฐานทางการแพทย์แล้วยังมีบริการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์บริการผู้ป่วยต่างชาติ บริการล่าม บริการสัมภาระ การติดต่อสถานทูต บริการรถรับส่งสนามบิน การติดต่อสื่อสารทางอีเมลและการประสานกับบริการประกันภัยระหว่างประเทศ เป็นต้น เนื่องจากอัตราค่าใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาลทางการแพทย์ในต่างประเทศค่อนข้างสูง จึงทำให้ชาวต่างชาติสนใจใช้บริการในประเทศไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นสินค้าส่งออกที่นำรายได้เข้าประเทศที่จะมีบทบาทสำคัญในอนาคต

การใช้บริการในโรงพยาบาลเอกชนของชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในประเทศไทยและที่เดินทางมาจากต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 12 ประมาณ 1.4 ล้านคน ในปี 2549 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เป็นประมาณ 1.54 ล้านคน จากรายงานศูนย์วิจัยกสิกรในปี 2550 ส่วนใหญ่ร้อยละ 75 เดินทางเข้ามารักษาโรคเฉพาะด้าน ได้แก่ โรคความดัน โรคหัวใจ โรคทางเดินหายใจ โรคปอดบวมและศัลยกรรมตกแต่ง เมื่อพิจารณาในด้านรายได้พบว่าในปัจจุบันตลาดท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพทำรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างมาก ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลเอกชน (ไม่รวมชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในประเทศไทย) ซึ่งมีประมาณ 600,000 คน สร้างรายได้ในด้านบริการทางการแพทย์คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้นประมาณ 16,000 ล้านบาท นอกเหนือจากการใช้จ่ายบริการด้านการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะมีมูลค่าประมาณ 20,000 ล้านบาท โดยรวมแล้วในปี 2550 ตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในส่วนที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาใช้บริการทางการแพทย์ในโรงพยาบาลเอกชนสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้นประมาณ 36,000 บาท

จากศูนย์วิจัยกสิกรไทยปี 2550 ตลาดท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพของประเทศไทย มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาใช้บริการทางสุขภาพในโรงพยาบาลเอกชนสร้างรายได้เข้าประเทศไทยในมูลค่า 36,000 ล้านบาท โดยตลาดท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพที่ใช้บริการในโรงพยาบาลแม้จะมีขนาดเล็กสัดส่วนเพียง 4.2% ของจำนวนชาวต่างชาติทั้งหมด ที่คาดว่าจะเดินทางเข้ามาประเทศไทยทั้งสิ้น 14.5 ล้านคน แต่ก็มีโอกาสเติบโตได้อีกมากและเป็นช่องทางนำเงินเข้าประเทศจำนวนมากด้วย ทั้งจากบริการทางการแพทย์และบริการด้านการท่องเที่ยวของทั้งคนไข้และญาติที่ติดตามมาดูแลคนไข้ ทั้งนี้ประเทศไทยต้องแข่งขันชิงส่วนแบ่งตลาดรุนแรงยิ่งขึ้นกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินเดีย แต่ประเทศไทยมีความได้เปรียบ มีจุดเด่นด้านงานบริการของคนไทยที่นุ่มนวล สร้างความประทับใจกับผู้มาใช้บริการ การพัฒนาบริการทางการแพทย์เฉพาะด้านของโรงพยาบาลเอกชนที่ได้มาตรฐานสากลและไม่ต้องเสียเวลารอคิวรักษานาน ขณะที่ค่ารักษาพยาบาลของประเทศไทยถูกกว่าประเทศสิงคโปร์ถึง 2 เท่าตัว ประเทศไทยยังมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพ โดยเฉพาะที่ใช้บริการทางการแพทย์ในโรงพยาบาลและนอกโรงพยาบาลยังมีช่องทางที่ขยายตัวได้อีกมากและสร้างรายได้จำนวนมากเข้าประเทศ ทั้งในส่วนของบริการทางการแพทย์และบริการด้านการท่องเที่ยว หากภาครัฐให้การสนับสนุนด้วยการเจรจาในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล เพื่อขยายตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มที่ภาครัฐมีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียรวมทั้งเร่งแก้ไขระเบียบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนไข้ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเพื่อรับการรักษาในประเทศไทย ขณะที่ภาคเอกชนทั้งโรงพยาบาลเอกชน ธุรกิจบริการทางการแพทย์นอกโรงพยาบาลและธุรกิจบริการด้านแพทย์ทางเลือก ตลอดจนธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวจะต้องพัฒนาในด้านการบริการให้ได้มาตรฐานระดับสากล ความพร้อมในด้านบุคลากรและอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งควบคุมมาตรฐานการบริการเพื่อความเชื่อถือในระยะยาวและกำหนดอัตราค่าบริการที่ยุติธรรม โดยไม่โก่งราคาเอาเปรียบลูกค้าหรือตัดราคากันเอง

ตลาดท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพจึงมีการใช้จ่ายเฉลี่ยสูงกว่าตลาดท่องเที่ยวทั่วไปและยังมีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็วตามกระแสการเอาใจใส่ดูแลในด้านสุขภาพที่กำลังมาแรงในปัจจุบัน ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในบริการทางสุขภาพจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทั้งยุโรป สหรัฐอเมริกา ตะวันออกกลางและเอเชีย เนื่องจากมีหลายปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุน โดยเฉพาะความได้เปรียบในเรื่องค่าใช้จ่าย ในบริการด้านการแพทย์ที่ถูกกว่า มาตรฐานในการรักษาระดับเดียวกับโรงพยาบาลในยุโรป สหรัฐและออสเตรเลีย สำหรับบริการด้านการแพทย์ที่นักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมเดินทางเข้ามาใช้บริการในประเทศไทย ได้แก่ โปรแกรมตรวจเช็คสุขภาพ การทำเลสิก ศัลยกรรมความงาม ทันตกรรม การผ่าตัดและการพักผ่อน นอกจากนี้บริการด้านแพทย์

ทางเลือกของไทย อาทิ นวดแผนไทยและสปา ก็มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาใช้บริการทางสุขภาพในไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ชาวต่างชาติที่มาใช้บริการสุขภาพในประเทศไทย ได้แก่

1. **ญี่ปุ่น** สำหรับตลาดเป้าหมายสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพในส่วนที่ใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ปัจจุบันชาวญี่ปุ่นเข้ามาทำงานในประเทศไทยจำนวนมาก อีกทั้งรัฐบาลญี่ปุ่นอนุญาตประชาชนเบิกค่ารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลต่างประเทศได้ ขณะที่มาตรฐานการบริการของโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทยทัดเทียมต่างชาติ แต่ค่ารักษาพยาบาลถูกกว่าหลายเท่าตัว

2. **อิสราเอล** ประเทศไทยมีศักยภาพและความพร้อมด้านสัณยกรรมเสริมความงามและทันตกรรม แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ชาวอิสราเอลโดยทั่วไปยังไม่ทราบถึงศักยภาพและความพร้อมของไทยในสองด้านนี้ เพราะไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมเบ็ดเสร็จเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพของไทยได้ ดังนั้นสถานทูตจึงได้ร่วมมือและสนับสนุนให้เปิดเว็บไซต์เรื่องการบริการทางการแพทย์สมัยใหม่ของไทยรวมทั้งธุรกิจสปา เพื่อให้ชาวอิสราเอลและชาวต่างชาติอื่นๆ ได้เข้ามาค้นหาข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางมาใช้บริการทางสุขภาพในโรงพยาบาลเอกชนของไทย

ดังนั้นควรให้มีการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพของไทยในประเทศอิสราเอล โดยเฉพาะด้านสัณยกรรมเสริมความงามและบริการทันตกรรม เนื่องจากการบริการทางการแพทย์ทั้งสองด้านนี้ไม่ได้รับการคุ้มครองจากรมธรรมประกันสุขภาพในอิสราเอลและมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าในประเทศไทยหลายเท่า ขณะที่ชาวอิสราเอลนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

3. **สวีเดน ฟินแลนด์และนอร์เวย์** ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมากจากความก้าวหน้าทางการแพทย์และการบริการในธุรกิจกลุ่มการแพทย์ของไทยที่ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย ซึ่งประกอบด้วยประเทศสวีเดน ฟินแลนด์และนอร์เวย์ โดยในส่วนประเทศสวีเดนรัฐบาลได้มีการจัดตั้งบริษัทขึ้น ชื่อ "รีแล็กซ์ ยู" ทำหน้าที่หาคนในประเทศให้เดินทางเข้ามาใช้บริการด้านการแพทย์ในเมืองไทย ทั้งบริการที่จำเป็น เช่น การผ่าตัด โรคหัวใจ มะเร็ง เบาหวานและขยายไปถึงบริการการแพทย์ด้านอื่นๆ เช่น ความสวยความงาม สัณยกรรมตกแต่ง ปลูกผม เลเซอร์ ฟอกฟันขาว นอกจากนี้บริษัทรีแล็กซ์ ยู ยังมีการลงทุนขยายธุรกิจตามมา เช่น มีการสร้างหมู่บ้านขึ้นที่บางแสน จ.ชลบุรี ชื่อ สแกนดิเนเวียวิลเลจ ให้บริการเฉพาะแก่ชาวสแกนดิเนเวียในรูปแบบลองสเตย์ ในขณะที่บริษัทรีแล็กซ์ ยู ก็จะทำหน้าที่ประสานไปยังสถานพยาบาลในไทย ส่งลูกค้าเข้าใช้บริการตามความต้องการของแต่ละประเภท

4. กลุ่มสแกนดิเนเวีย ความนิยมเดินทางเข้ามาใช้บริการด้านการแพทย์ในประเทศไทย ส่งผลให้ปัจจุบันมีกลุ่มทุนในประเทศแถบสแกนดิเนเวีย เข้ามาลงทุนทำธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์จำนวนมาก โดยทำเลของการลงทุนจะอยู่ที่พัทยา หัวหิน ภูเก็ต เชียงใหม่ สมุยและเกาะช้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างที่พักอาศัยเป็นหมู่บ้าน คอนโดมิเนียม การเข้าซื้อกิจการ โรงแรมและการจัดตั้งบริษัททัวร์ด้านสุขภาพ

5. สิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์เป็นคู่แข่งขั้นทางธุรกิจการแพทย์กับประเทศไทยแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ก็ได้เปลี่ยนแนวคิดมาเป็นการหาช่องทางเข้าซื้อกิจการหรือร่วมลงทุนรวมทั้งเข้ามาขายบริการที่สืบเนื่องในลักษณะตัวแทนทัวร์ด้านสุขภาพ โดยจะดึงดูดลูกค้าให้แวะที่สิงคโปร์ก่อน จากนั้นจะไปที่ประเทศไทยตามที่มีข้อตกลงกันไว้ จะเห็นว่าเงินสะพัดในธุรกิจการแพทย์จากต่างชาติไม่ต่ำกว่า 9 หมื่นล้านบาท ประเทศสิงคโปร์ขเงินเข้าลงทุนจึงต่อยอดธุรกิจ ทั้งร่วมทุน ซื้อกิจการบ้านพักอาศัย คอนโดมิเนียม โรงแรมและเปิดบริษัททัวร์หวังรองรับคนไข้และญาติ อำนวยความสะดวกระหว่างเดินทางเข้ามารักษา

6. ภูมิภาคตะวันออกกลาง ขณะที่นักท่องเที่ยวจากประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง ประสบปัญหาการขอวีซ่าเข้าสหรัฐอเมริกาและยุโรปหลังเกิดเหตุการณ์ 11 ก.ย. 2544 การเดินทางเข้ามาใช้บริการทางการแพทย์ในภูมิภาคเอเชีย จึงเป็นทางเลือกใหม่

การท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพเป็นการท่องเที่ยวที่พัฒนาสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดเฉพาะทาง (Niche Market) ซึ่งเป็นผลดีต่อการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวและยังเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว สร้างรายได้จากจุดขายการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay Tourism) มีสถานที่พักผ่อนที่ให้บริการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่หลากหลาย ทำให้มีพัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใหม่ๆ ตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ตลอดจนพัฒนามาตรฐานคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมเดินทางมาใช้บริการทางการแพทย์ในประเทศไทย ทั้งการแพทย์ปกติและแพทย์ทางเลือก อาทิ นวดแผนไทย พร้อมเสนอรัฐบาลเร่งส่งเสริมตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ขณะที่โรงพยาบาลเอกชนเร่งสร้างมาตรฐานบริการเพื่อสร้างความเชื่อถือแก่ผู้ใช้บริการกลุ่มดังกล่าว การท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพมีโอกาสเติบโต เนื่องจากคนต่างชาติทยอยมาใช้บริการ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าจะทำอย่างไรให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการดูแลสุขภาพภูมิภาคนี้ ซึ่งหมายถึงเม็ดเงินจำนวนมหาศาลเข้าสู่ประเทศไทยนั่นเอง กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไปสู่ตลาดโลกจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสินค้าท่องเที่ยวสุขภาพเป็นสินค้าส่งออกที่สามารถนำรายได้เข้า ประเทศไทยมีจุดแข็งในเรื่องค่าใช้จ่ายถูกกว่าการรักษาในต่างประเทศอื่นๆ มาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพ
2. เพื่อศึกษาศักยภาพด้านอุปสงค์และอุปทาน
3. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการทางสุขภาพของชาวต่างชาติ
4. เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรการจัดการภาครัฐ คุณภาพบริการของโรงพยาบาลเอกชน ความพึงพอใจ ที่มีต่อการรับรู้ศักยภาพด้านการรักษาฟื้นฟูสุขภาพของโรงพยาบาลเอกชนที่ชาวต่างประเทศเข้ามาใช้บริการ
5. เพื่อศึกษากลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพ
6. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สมมุติฐานการวิจัย

จากความสัมพันธ์ของตัวแปรในกรอบแนวความคิดและสมการโครงสร้างที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ไว้ว่า

1. การจัดการภาครัฐมีอิทธิพลต่อการรับรู้ศักยภาพด้านการรักษาฟื้นฟูสุขภาพของโรงพยาบาลเอกชนที่ชาวต่างประเทศเข้ามาใช้บริการ
2. การจัดการภาครัฐมีอิทธิพลต่อคุณภาพบริการของโรงพยาบาลเอกชน
3. การจัดการภาครัฐมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ
4. คุณภาพบริการของโรงพยาบาลเอกชนมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ
5. คุณภาพบริการของโรงพยาบาลเอกชนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ศักยภาพด้านการรักษาฟื้นฟูสุขภาพของโรงพยาบาลเอกชนที่ชาวต่างประเทศเข้ามาใช้บริการ
6. ความพึงพอใจมีอิทธิพลต่อการรับรู้ศักยภาพด้านการรักษาฟื้นฟูสุขภาพของโรงพยาบาลเอกชนที่ชาวต่างประเทศเข้ามาใช้บริการ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้จะทำการศึกษาการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพ (Health Healing Tourism) ขอบเขตของการวิจัย ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเพื่อรักษาฟื้นฟูสุขภาพในโรงพยาบาลเอกชน พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์ในการศึกษา

การเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพ หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเพื่อใช้บริการฟื้นฟูทางสุขภาพในประเทศไทยโดยเฉพาะบินตรง (Direct Fly-in) และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเพื่อมาท่องเที่ยวในประเทศไทยและได้มาใช้บริการทางสุขภาพ โดยขอบเขตของข้อมูลที่ทำการศึกษาจะครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆทั้งในด้านอุปทานและอุปสงค์

บริการทางสุขภาพ หมายถึง บริการทางด้านการแพทย์จากโรงพยาบาลหรือศูนย์ให้บริการทางด้านการแพทย์ที่มีการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการรักษาแก่ผู้ป่วยมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญให้บริการและการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว เป็นมิตร โดยมีบริการการตรวจเช็คสุขภาพ การรักษาโรคต่างๆ การทำฟัน การทำเลสิก การทำศัลยกรรมเสริมความงามและกายภาพบำบัด เป็นต้น

กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง แนวทางที่เลือกสรรและปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและภารกิจของหน่วยงานที่กำหนดไว้ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้มุ่งหาแนวทางที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพของประเทศไทยให้มีศักยภาพทัดเทียมกับต่างประเทศโดยใช้ข้อได้เปรียบที่ประเทศไทยมีอยู่เป็นแนวทางในการนำร่อง

การพัฒนา (Development) หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่างๆให้ดีขึ้น โดยมีเป้าประสงค์ที่ชัดเจน การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาและพัฒนาให้การท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพให้มีการพัฒนาทัดเทียมกับต่างประเทศ

ตลาดโลก (Global Market) ในความหมายของการศึกษานี้ก็คือ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งก็คือตัวเลขการส่งออกและนำเข้าของแต่ละประเทศ โดยองค์การการค้าโลกหรือ WTO เป็นผู้รวบรวมข้อมูลความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในปี 2002 โดยจัดเรียงเป็นลำดับให้ดูง่าย ๆ ว่าประเทศไหนอยู่ตรงไหน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพไทยไปสู่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพแห่งเอเชีย (Medical Hub of Asia) ในอนาคต
2. สินค้าการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพให้เป็นสินค้าเชิงพาณิชย์สู่ตลาดโลกในอนาคต
3. ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงรักษาฟื้นฟูสุขภาพให้มีมาตรฐานและคุณภาพสากล
4. องค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล
5. เป็นองค์ความรู้แก่ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปต่อยอด